

PÄÄTÖS

Nro 46/2014/1

Dnro ISAVI/15/04.08/2014

Annettu julkipanon jälkeen

18.6.2014

ASIA Eläinsuojan ympäristöluvan muutos, Kuopio

HAKIJAT Annukka Ruotsalainen ja Tero Thureson
Kortteisenmäentie 346
73360 Pajulahti

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAINEN

Hakijat laajentavat olemassa olevaa lypsykarjanavettaa. Laajennuksen jälkeen paikkoja on 93 lypsylehmälle ja 22 alle puolivuotiaalle vasikalle, joka eläinmäärä vastaa 646 eläinyksikköä. Nykyisen ympäristöluvan eläinyksikkömäärä on 221.

Ympäristönsuojelulain 28 §:n 3 momentin mukaan toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Hakemuksen mukainen eläinmäärän lisääminen on olennainen muutos.

Aluehallintovirasto ratkaisee hakemuksen mukaisen yli 75 lypsylehmän eläinsuojan ympäristöluvan. (Ympäristönsuojelulaki 31 § 1 momentti ja 32 §, ympäristönsuojeluasetus 5 §:n 1 momentti kohta 11 a)

HAKEMUS JA SEN VIREILLETULO

Asian vireille tulo

Ympäristölupahakemus on tullut vireille 19.3.2014 Itä-Suomen aluehallintovirastossa.

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja kaavoitustilanne

Nilsin kaupungin ympäristölautakunnan valvontajaosto on myöntänyt 21.12.2006 eläinsuojan toiminnalle ympäristöluvan.

Hakijoilla on pellonvuokrasopimuksia yhteensä 63 hehtaarin peltoalasta ja luovutus-sopimus enintään 100 m³:n vuotuisesta lietelantamäärästä.

Pohjois-Savon maakuntakaavassa tila sijaitsee maatalousvyöhykkeellä.

Sijaintipaikka ja sen ympäristö

Eläinsuoja sijaitsee Kuopion kaupungin Sänkimäen kylässä Koivula-tilalla (297-508-1-86) osoitteessa Kortteisenmäentie 346, 73360 Pajulahti.

Alue on maatalousvaltaista. Eläinsuojan pohjoispuolella on asuinrakennukset 85 ja 175 metrin päässä sekä lounaispuolella 90 ja 100 metrin päässä. Nykyisestä lietesäiliöstä on 90 metriä lähimpään naapuriin. Uusi lietesäiliö rakennetaan lannanlevityspeltojen yhteyteen. Seuraaviin naapureihin lounaassa Kortteisenlammen rannalla on matkaa 230 ja 250 metriä. Kaakkoispuolella on lähin naapuri 220 metrin päässä.

Eläinsuoja sijaitsee Vuoksen vesistöalueella Nilsiä reitillä Juurusveden alueen Venttojen valuma-alueella (04.614).

Eläinsuojan toiminta

Hakijat laajentavat olemassa olevaa lypsykarjanavettaa ja rakentavat uuden etälietesäiliön vuonna 2014. Maitoa tuotetaan laajennuksen jälkeen miljoona litraa vuodessa. Nuorkarjan kasvatus tilalla lopetetaan. Laajennettuun navettaan tulee paikat 93 lypsylehmälle ja 22 alle puolivuotiaalle vasikalle.

Eläinsuojan lanta käsitellään pääosin lietelantana. Käytettävissä ovat tilakeskuksen olemassa oleva 1 500 m³:n kattamaton säiliö ja uusi 1 500 m³:n etäsäiliö sekä kaksi katettua 150 m³:n säiliötä, joista toinen on etäsäiliö 1,5 km:n päässä tilakeskuksesta. Tilakeskuksessa säiliöt täytetään altapäin. Vasikoiden karsinoissa sekä sairais- ja poikimakarsinoissa käytetään kuivikkeina olkea. Kuivikepohjan pinta-ala on 30 m². Pohja tyhjennetään kaksi kertaa vuodessa. Kuivalantaa varten tehdään vanhasta betonisesta laakasiilosta lantala, jonka tilavuus on noin 70 m³.

Lypsylehmät laiduntavat neljä kuukautta vuodessa päivisin noin 20 hehtaarin alalla. Juomapaikka on siirrettävä.

Karjataloudessa käytettävä vesi otetaan Pöljän vesiosuuskunnalta. Eläinsuojan jätevedet (noin 300 m³ vuodessa) johdetaan lietesäiliöön. WC-vedet johdetaan umpikaivoon ja toimitetaan siitä jätevedenpuhdistamolle.

Hakijat tekevät säilörehua vuosittain esikuivattuna 1 000 tonnia pyöröpaaleihin. Rehu tehdään biologisella säilöntämenetelmällä.

Polttoainesäiliön tilavuus on 3 m³. Säiliö on sijoitettuna katokseen betonilaatalle ja siinä on varustuksena lukitus, laponesto, vuodonilmaisimien ja ylitäytönestimien. Öljyvuodon ensitorjuntavarustuksena on imeytysainetta. Muita öljytuotteita on enintään 200 litraa varastorakennuksessa betonilattialla. Väkilannoitteet ovat peitettynä lavojen päällä ulkona. Kasvinsuojeluaineet (50 l/vuosi) ostetaan tarpeen mukaan. Lääkkeet ovat navetan toimistossa kaapissa ja pesuaineet navetan varastossa.

Lannan levitykseen käytettävissä oleva peltopinta-ala on yhteensä 104 hehtaaria. Omaa peltoa on 19 hehtaaria, vuokrapeltoa 63 hehtaaria ja sopimuspeltoa 23 hehtaaria. Lannasta 60 prosenttia levitetään keväällä, vähintään 30 prosenttia kesällä ja loppu syksyllä.

Tilan liikenne on tavanomaista maitotilan liikennettä. Liikennettä on enemmän sesonkiluontoisesti rehunkorjuun ja lannanlevityksen aikaan keväällä ja kesällä.

Jätteet ja niiden käsittely

Kuolleet eläimet (3 t/vuosi) toimitetaan raatokeräilyn kautta Honkajoki Oy:lle. Eläimet varastoidaan ennen noutoa tiiviillä alustalla ja peitettynä. Metallijätteet ja muovit (yh-

teensä 5 t) sekä vaaralliset jätteet (100 kg) toimitetaan hyväksytyyn keräilyyn. Kunnallinen jätekuljetus hakee sekajätteen. Rehutähteet säilytetään tiiviillä alustalla ja levitetään peltoon lannoitteeksi. Sekajäte toimitetaan kunnallisessa keräyksessä jätekeskukseen.

Arvio ympäristövaikutuksista

Toiminnan pääasialliset vaikutukset on ajoittainen hajuhaitta, joka syntyy ilmanvaihdon kautta ja lannan käsittelystä. Lisäksi liikenne etenkin sesonkiaikoina aiheuttaa ympäristövaikutuksia.

Eläinmäärän lisääminen ei lisää merkittävästi toiminnan vaikutuksia. Suurin muutos on kattamattoman lantasaäiliöalan kasvaminen kaksinkertaiseksi. Haju lisääntyy lannan sekoituksen aikaan. Muina aikoina lannan kuorettuma ehkäisen hajun leviämistä.

Alueella vallitseva länsituuli ohjaa hajut suurimman osan vuodesta asumattomalle suunnalle eläinsuojan itäpuolelle. Poistohormit ohjaavat hajukaasut eläinsuojasta korkealle ilmaan, jossa ne sekoittuvat tehokkaasti eivätkä aiheuta haittoja eläinsuojan läheisyydessä.

Toimintaan liittyvät riskit ja toimet häiriötilanteissa

Tilalla toimitaan maitotilan laatukäsikirjan mukaisesti. Käsikirjassa on menettelytapaohjeet erilaisten poikkeustilanteiden varalle. Sähkökatkojen varalle on varavoimakone.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltaminen

Lietelanta levitetään multaavalla kalustolla.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilläolosta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla Itä-Suomen aluehallintovirastossa ja Kuopion kaupungissa 8.4.–8.5.2014 sekä kirjeitse asianosaisille.

Lausunnot Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus), Kuopion kaupunginhallitukselta ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Pohjois-Savon ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että eläinsuoja sijoittuu maakuntakaavan maatalousvyöhykkeelle. Eläinsuojan läheisyydessä ei ole aluevarausta tai muita merkintöjä. Tilakeskuksesta yhden kilometrin etäisyydellä on maisemallisesti arvokas alue.

Lähimpiin naapureihin on matkaa vain noin 90 metriä. Lupahakemuksen mukainen eläinyksikkömäärä edellyttäisi 220 metrin matkaa suotuisissa olosuhteissa häiriintyvistä kohteesta (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2010, Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje, liite 4). Kyseessä on kuitenkin olemassa olevan eläinsuojan laajennus, jolloin ympäristöhallinnon ohjeen mukaan suositeltava etäisyys lähimmästä häiriintyvistä kohteesta on vähintään 100 metriä, joka tässä tapauksessa lähes täyttyy. Uusi lietesäiliö tullaan tekemään etäsäiliönä, joten siitä ei aiheudu lisäkuormitusta eläin-

suojan naapurustoon. Eläinsuojan laajennus voidaan toteuttaa hakemuksen mukaisesti.

Eläinsuojan toiminnalla voi olla vaikutuksia läheiseen Kortteisenlampeen ja Ventojokeen.

Ventojoki on luokiteltu tilaltaan tyydyttäväksi Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa 2010–2015. Luokittelu perustuu ravinnetasoon, joka on tyydyttävällä tasolla. Vesistöissä tarvitaan suurehkoja kuormitusvähennyksiä hyvän tilan saavuttamiseksi. Kuitenkin toiselle suunnittelukaudelle 2016–2021 tehdyn alustavan luokittelun perusteella Ventojoen ekologinen tila luokituisi hyvään luokkaan, vaikkakin joki on luokittelussa tyydyttävän ja hyvän rajatapaus. Joen vedenlaatu ei sinällään ole muuttunut, mutta ekologisen tilaluokan määräävät ensisijaisesti biologiset seuranta-aineistot, joita on kertynyt vasta ensimmäisen luokituskierron jälkeen. Ventojoen tilan säilyminen hyvänä vaatii vesienhoidon toimenpiteitä. Maatalouden osalta vesienhoidon toimenpideohjelmassa toimenpiteiksi on esitetty muu muassa ravinnetaseiden parempaa hallintaa, suojavyöhykkeiden perustamista ja lannan käytön tehostamista. Lannan käytön tehostaminen voi tarkoittaa esimerkiksi sijoittavan levityslaitteiden käyttöä, jolla tehostetaan kasvien ravinteiden hyväksikäyttöä.

Kortteisenlampea ei sen pienuuden takia ole luokiteltu vesienhoidon toimenpideohjelmassa tai vesienhoitosuunnitelmassa. Kortteisenlammesta on otettu kaksi vesinäytettä, kevättalvina 1990 ja 1999. Vedenlaatutulosten perusteella esimerkiksi pintaveden väriarvo on noussut vuoden 1990 tasolta 20 mg Pt/l tasolle 140 mg Pt/l vuonna 1999. Pintaveden kokonaisfosforipitoisuus on ollut 15 µg/l vuonna 1990 ja vuonna 1999 se oli 27 µg/l. Pintaveden kemiallinen hapen kulutus (COD_{Mn}) oli vuonna 1990 4,4 mg/l ja vuonna 1999 se oli 21 mg/l. Vaikka kyse on vain yksittäisistä näytteistä, osoittavat tulokset Kortteisenlammen tilan mitä todennäköisimmin heikentyneen.

Koivula-tilan eläinsuoja ja siihen liittyvät pellot muodostavat merkittävän osan Kortteisenlammen valuma-alueen kuormituksesta. Koska Kortteisenlammen tila osoittaa heikentymisen merkkejä, Toiminnanharjoittajien tulee ennen laajennetun eläinsuojan toiminnan aloittamista ottaa yhtenä kevättalvena (helmi–maaliskuu) vesinäytteet pisteestä Kortteisenlampi 040. Näytteestä tulisi määrittää syvyyksiltä 1 m, 3 m, 6 m ja pohjanläheinen kerros seuraavat suureet: lämpötila, happi, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, pH, väri, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, rauta ja COD_{Mn}. Vastaavat näytteet tulee ottaa ennen lupamääräysten tarkistamista siten, että tulokset ovat käytettävissä tarkistamishakemuksessa.

Tilakeskuksen sekä vesistön läheisille pelloille levitetty karjanlanta on mullattava viimeistään vuorokauden kuluessa levityksestä.

Lantaa on käsiteltävä huolellisesti (lastaus, kuljetus ym.), jotta vältetään valumat vesistöön ja ympäristön likaantuminen. Rehun käsittely ja varastointi on tehtävä niin, ettei puristenesteestä aiheudu valumia vesistöön tai talousvesikaivon pilaantumisvaaraa.

Tilan polttoainesäiliöille on rakennettava tiivis tankkauspaikka ja säiliö varustettava ylitäytönestimellä.

Pyöröpaalauksessa syntyvä muovijäte on toimitettava muovijätteen keräykseen. Muovijätteen kuten käärintäkalvon polttaminen tilalla on kiellettyä.

Ympäristöluvan myöntämiselle edellä mainitulle toiminnalle ei ole estettä, kun se toteutetaan ja hoidetaan hakemuksessa ja edellä esitetyn mukaisesti.

Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena esittää lausunnossaan, että eläinsuojan ympäristöluvassa on kiinnitettävä huomiota seuraaviin asioihin: Eläinsuojan ja sen oheisrakenteiden kunnossapitoon tulee kiinnittää huomiota. Lanta on käsiteltävä ja kuljetettava niin, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Vesistöjen läheisyydellä oleville pelloille on jätettävä suojavyöhykkeet lannanlevityksessä.

Ympäristöluvan myöntämiselle ei ole estettä, kun otetaan huomioon ympäristölainsäädännön vaatimukset ja hyvä maatalouskäytäntö.

Muistutukset

1) AA:t (297-508-1-73)

Muistuttajat haluavat, että hakemuksessa mainitun muutoksen johdosta selvitetään sen mahdolliset hajuhaitat naapureille ja kuinka ne voidaan ehkäistä.

Mikäli työmaalla räjäytetään kalliota he haluavat selvityksen, kuinka mahdolliset naapuritaloon tulevat vahingot todetaan ja korjataan.

Muistuttajien kaivo on tulevan lietekaivon alapuolella. Kuinka ehkäistään sen saastuminen.

2) BB:t (297-508-1-60)

Muistuttajilla on oikeus veden ottamiseen ja johtamiseen mökilleen hakijan tilan alueella rantapellolla olevasta rengastetusta lähteestä. Tämä lähde on rasitteena hakijoiden tilalla. Pelto, jolla lähde on, viettää Kortteisenlampeen ja on aivan muistuttajien mökin vieressä.

Hakijoiden vastine

Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoihin hakijat vastaavat seuraavaa: Vaatimus vesistön nykytilan selvittämisestä yksittäisen Toiminnanharjoittajien ympäristölupamenettelyn yhteydessä on kohtuuton. Hakijoilla on Kortteisenlammen rantamailla noin neljä hehtaaria peltoa, joka on murtoosa lammen valuma-alueella olevista maa- ja metsätaloustoiminnoista. Kyseiset peltolohkot ovat viherkesannolla eikä niille levitetä karjanlantaa. Navetan nykyiset lantavarastot ovat riittävät sekä tiiviit estäen valumat ympäristöön. Laajennuksen yhteydessä tarvittava uusi lietesäiliötilavuus sijoitetaan etäsäiliönä kauas vesistöistä. Näillä perusteilla ELY-keskuksen lupamenettelyn yhteydessä edellyttämät vesinäytteet eivät käytännössä tuottaisi informaatiota kyseisen hankkeen ympäristövaikutuksista vaan valuma-alueen vesistökuormituksesta yleensä. Tavoite on ymmärrettävä mutta yksittäiselle toiminnanharjoittajalle kohdistettuna tätä ei voida kuitenkaan pitää tarkoituksenmukaisena.

Hakijoiden kotieläintila toimii maatalouden ympäristötukijärjestelmän ehtojen mukaisesti. Vuoden 1999 näytteenoton jälkeen maatalouden ravinteiden käyttöä sekä toimintatapoja on täsmennetty usein eri tavoin. Koska eläinsuojan ympäristönsuojelura-

kenteet ovat nykyvaatimusten mukaiset, ei toiminnan laajentaminen itsessään muodosta automaattisesti valuma-alueelle lisääntyvää kuormitusriskiä.

Vaatimukset polttoainesäiliöiden tankkauspaikasta sekä muovijätteen käsittelystä ovat vallitseva maatalouskäytäntö huomioiden kohtuulliset.

Muistuttajalle 1) hakijat vastaavat, että eläinmäärän lisääminen edellyttää kotieläinrakennuksen laajentamista. Tällä ei kuitenkaan vaikuteta merkittävästi vallitseviin etäisyyksiin lähimpiin asuinkiinteistöihin nähden. Olemassa olevana toimintana yksiköllä on jo olemassa oleva vaikutusalue eikä esitetyn suuruinen laajennus tule käytännössä lisäämään esimerkiksi hajuvaikutuksia samassa suhteessa laajennuksen kanssa. Hankkeesta ei siten aiheudu sellaista naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta pysyvää rasitusta joka olisi ympäristöluvan myöntämisen esteenä.

Rakennustöiden yhteydessä joudutaan kallioisesta maaperästä johtuen suorittamaan louhintaa. Tässä yhteydessä otetaan huomioon myös lähialueella olevat rakennukset. Joka tapauksessa kerrallaan käytettävät lataukset tulevat olemaan verrattain pieniä, sillä louhinta tapahtuu aivan nykyisen kotieläinrakennuksen vieressä jota ei ole tarkoitus esimerkiksi turvallisuussyistä tyhjentää rakennustöiden ajaksi.

Hakija on muuttanut suunnitelmia lannan varastotilojen osalta. Talouskeskukseen ei rakenneta lisää lantavarastoja. Koska eläinsuojan lähialueille ei levitetä lantaa, ei hankkeella lisätä pohjaveden pilaantumisen riskiä ja siten esimerkiksi naapurin kaivon pilaantumisen vaaraa.

Vastineessaan muistuttajalle 2) hakijat viittaavat edellä esitettyihin vastineisiin.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Annukka Ruotsalaiselle ja Tero Thuresonille ympäristöluvan eläinsuojan laajennettavaan toimintaan Koivula-tilalla (297-508-1-86) Kuopion kaupungin Sänkimäen kylässä. Eläinsuojassa voi pitää yhteensä enintään 93 lypsy-lehmää ja 22 alle puolivuotiasta vasikkaa (646 eläinyksikköä).

Toiminnassa on noudatettava hakemusta ja seuraavia lupamääräyksiä.

LUPAMÄÄRÄYKSET

1. Nautojen ikäjakaumaa voidaan muuttaa edellyttäen, ettei nautojen yhteenlaskettu lannantuotto ylitä edellä mainittujen eläinmäärien lannantuottoa.
2. Karjarakennuksen sekä lanta- ja rehuvarastojen pohja- ja kuilurakenteiden tulee olla vesitiiviitä. Kuivalantalassa tulee olla kuormauslaatta. Mainittujen rakennusten kuivatusvesien salaojissa tulee olla tarkastuskaivot tai muu vastaava rakenne vuotojen havaitsemiseksi.
3. Lannan varastointitilavuutta on oltava käytettävissä 12 kuukauden varastointitarpeen mukaisesti. Hakemuksen mukaisen eläinmäärän lietelannan (2 320 m³) ja säiliöihin johdettavien jätevesien (300 m³), varastotilavuutta on oltava 2 620 m³. Kuivalantavaraston tilavuuden tulee olla 10 m³. Kattamattomiin lantavarastoihin tulee varata riittävästi tilaa sadevesille.

Lietesäiliöt on tarvittaessa katettava esimerkiksi kelluvalla katteella hajuhaittojen vähentämiseksi.

4. Lietesäiliöt ja kuivalantala on tyhjennettävä ja niiden kunto tarkastettava vuosittain. Havaitut viat on korjattava viipymättä. Lantavarastoja tyhjennettäessä ja lantaa kuljetettaessa on toimittava niin, että lantaa ei pääse hallitsemattomasti ympäristöön. Jos vuotoja aiheutuu esimerkiksi lietteen pumppauksessa, on varastojen ympäristö ja siirtotiet siistittävä. Lannan siirtolaitteistojen tulee olla kunnossa ja tiiviitä niin, että lantaa ei pääse valumaan tielle. Laitteistot tulee huoltaa säännöllisesti.

5. Eläinten valkuaisruokinta tulee optimoida niin, että lietteeseen joutuvien typpiyhdisteiden määrä on mahdollisimman vähäinen. Karjarakennuksen sisätilojen siisteydellä ja sisäilman viileydellä on hajujen muodostuminen ja muiden ilmapäästöjen määrä pidettävä mahdollisimman vähäisenä.

6. Lannan levitykseen käytettävän peltopinta-alan on oltava riittävä kulloisellekin eläinmäärälle. Peltopinta-alaa on oltava hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle vähintään 74 hehtaaria. Peltoon levitettävä liete tulee mahdollisuuksien mukaan mullata välittömästi.

Lietteen ja lannan levitys peltoon on tehtävä suunnitelmallisesti. Jäljennökset uusista ja muutetuista sopimuksista on toimitettava viipymättä Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

7. Navetan ja laitumen välisen kulkuväylän tulee olla kovapohjainen niin, että lanta voidaan poistaa kulkuväylältä. Laidunta tulee hoitaa niin, ettei siihen tule nurmesta vapaita paikkoja.

8. Rehut, polttoaineet, kemikaalit, lanta ja jätteet mukaan lukien paalimuovit ja pilaantunut rehu on varastoitava ja käsiteltävä tilalla niin, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

Kuolleet eläimet on varastoitava suojatussa säilytyspaikassa tiiviillä alustalla ja peitetynä. Haittaeläimiä, kuten rottia ja hiiriä, tulee tarvittaessa torjua rehuhygieniaan, yleiseen viihtyvyyteen sekä eläinsuojan rakenteisiin aiheutuvien haittojen torjumiseksi.

Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet tulee toimittaa niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Jätteiden avopoltto on kielletty.

Vaaralliset jätteet, esimerkiksi jäteöllyt, akut ja elohopeaa sisältävät lamput, tulee toimittaa hyväksytyyn vastaanottoipaikkaan vähintään kerran vuodessa.

9. Polttonesteen tankkauspaikan on oltava tiivis siten, että vuodot säiliöistä tai tankkauksessa voidaan kerätä talteen. Polttonestesäiliön tulee olla lukittu ja varustettu laponestolla. Tankkauspaikan läheisyydessä tulee olla imeytysainetta polttoainevuotojen varalle. Vahinkotapauksissa maahan päässyt öljy on kerättävä välittömästi talteen.

10. Toiminnanharjoittajien on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttöönottoon.

11. Toiminnanharjoittajien tulee varautua riittävästi häiriötilanteisiin, jotka voivat aiheuttaa päästöjä ympäristöön, kuten polttoainevuotoihin ja lietevarastojen vuotoihin. Häiriötilanteista, jotka saattavat aiheuttaa ympäristöhaittaa, on ilmoitettava välittömästi Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Polttoainevuodosta tulee ilmoittaa myös pelastusviranomaiselle.

12. Toiminnanharjoittajien on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta.

Kirjanpidon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:

- eläinmäärät
- lannanlevityspeltojen, vuokrasopimusten ja lannan luovutus- ja vastaanottosopimusten ja levitysalojen muutokset
- toteutuneet lantamäärät ja lannan varastointilavuuden riittävyys
- jätteet, niiden määrät, toimituspaikat ja käsittelytavat
- enintään viiden vuoden välein analyysitulokset (kokonaistyyppi, liukoinen typpi ja liukoinen fosfori) lietteestä ja lannasta
- eläinsuojan ja lantavarastojen rakenteiden tarkkailu
- polttoainevuodosten tarkkailu
- eläinsuojan sekä lanta- ja rehuvarastojen salaojavesien tarkkailu aistinvaraisesti vuosittain
- toiminnassa havaitut ympäristönsuojelun kannalta merkittävät häiriötilanteet tai muut poikkeukselliset tilanteet sekä häiriöilmoitukset ja korjaavat toimenpiteet.

Jätetiedot, eläinmäärä, kuolleiden eläinten määrä, syntyneen lannan määrä ja lannanlevitysala on ilmoitettava vuosiraportissa kutakin toimintavuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Muut kirjanpitoluodot tulee olla valvovien ympäristöviranomaisten tarkastettavissa tilalla.

13. Toiminnan valvonnan ja päästöjen lisääntymisen kannalta olennaisista muutoksista tulee tehdä ilmoitus hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä Pohjois-Savon ELY-keskukselle. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava ELY-keskukselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristölupa tulee myöntää, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain ja niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Ympäristöluvan myöntämisen alla esitetyt esteet voidaan poistaa antamalla lupamääräyksiä.

Toiminnasta ei saa aiheutua asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä eräistä naapurisuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Toimintaa ei ole sijoitettu asemakaavan vastaisesti.

Toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa sekä mahdollisimman hyvää terveys- ja ympäristöhaitan torjuntamenetelmää.

Luvan myöntämisen yleiset perustelut

Ympäristölupa on myönnetty hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle. Eläinyksikköjen laskemisessa on käytetty ympäristöministeriön Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen (29.6.2009) eläinyksikkökertoimia. Kertoimet perustuvat eläinten lannan keskimääräiseen ravinnesisältöön. Lypsylehmälle on käytetty kerrointa 6,8 ja alle puolivuotiaalle vasikalle kerrointa 0,6. Kerroin perustuu lannan keskimääräiseen ravinnesisältöön. Toiminnan laajuus (eläinmäärä) vaikuttaa suoraan lannan ja osin eläinsuojien pesuvesien määrään ja tätä kautta tarvittavaan lannan varastointitilavuuteen ja lannanlevityspeltojen pinta-alaan.

Karjatalouden harjoittaminen on tavanomaista toimintaa alueella. Etäisyys lähimpään naapuriin pohjoispuolella lyhenee navetan laajennusosan leveyden verran. Etäisyys muihin naapureihin säilyy ennallaan. Tilakeskukseen ei tule lisää lantavarastoja eikä lantaa levitetä eläinsuojan lähipelloille. Etäisyydet ovat riittävät, kun kyseessä on olemassa olevan navetan laajennus.

Toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa tai kohtuutonta muuta haittaa, kun toimitaan tämän päätöksen ja nitraattiasetuksen määräysten mukaisesti. Luvan myöntämisen edellytyksenä ei ole, että toiminta olisi täysin haitatonta. Hajuhaittaa voi aiheutua lannan käsittelystä ja liikenteestä lannan levityksen yhteydessä. Tämä haitta kestää kunkin peltolohkon läheisyydessä muutamia päiviä vuodessa. Lannan käsittelyn ajankohtaa valitessa on mahdollista ottaa huomioon muun muassa tuulensuunta, jolla naapureille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää.

Edellä olevan perusteella eläinsuojan laajennettava toiminta täyttää luvan myöntämisedellytykset, kun toiminta järjestetään esitetyn hakemuksen ja tämän päätöksen määräysten mukaan. Lupa voidaan myöntää.

Lupamääräysten perustelut

Eläinten ikäjakauman muutokset hyväksytyyn elinyksikkömäärän puitteissa ovat mahdollisia, jos ne eivät lisää toiminnan ympäristövaikutuksia merkittävästi. (Lupamääräys 1)

Haitallisia ympäristövaikutuksia, kuten valumia ympäristöön, pinta- tai pohjaveden likaantumista, hajuhaittoja sekä lannan siirtojen ja kuljetusten yhteydessä syntyviä roskaantumiseen verrattavia haittoja, voidaan ehkäistä muun muassa rakenteiden tiiviydellä ja huolellisilla työtavoilla. Asian mukaiset salaojitukset ja tarkastuskaivot mahdollistavat vuotojen havaitsemisen ja tarkkailun. (Lupamääräys 2)

Nitraattiasetuksen (931/2000) mukaan ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi lannan ja virtsan varastointitilan tulee olla riittävän suuri, niin että siinä voidaan varastoida 12 kuukauden aikana kertynyt lanta, kattamattomiin säiliöihin kertyvät sadevedet, maito- huoneen pesuvedet ja muut jätevedet, joita lietesäiliöihin johdetaan.

Hakijoilla on käytettävissä 3 300 m³ säiliötilavuutta. Kuivalantakompostin tilavuus on noin 115 m³. Eläinmäärän perusteella laskettuna lantaa muodostuu vuosittain 2 320 m³. Pieni osa lannasta on kuivikelantaa vasikoilta sekä hoito- ja poikimakarsinoista. Kattamattomiin varastoihin kertyville sadevesille tyypillisesti käytetty mitoitus

on 0,3 m³/m². Lannan varastointitilavuudet ovat riittävät 12 kuukauden aikana syntyvän lannan ja varastoihin johdettavien vesien varastointiin.

Lietesäiliöt voidaan kattaa kelluvalla katteella, jos hajuhaittoja ilmenee. Esimerkiksi 10 cm paksun turvekerroksen on todettu ehkäisevän hajun leviämistä lietesäiliöstä. (Lupamääräys 3)

Lantavaraston vuosittaisella perusteellisella tyhjentämisellä varmistetaan varaston hyötytilavuuden säilyminen suunnitelmien mukaisena. Samalla varaston rakenteet voidaan tarkastaa ja vauriot korjata. Huolellisella toiminnalla ehkäistään ympäristöhaitat, ympäristön asukkaille tai muille asianosaisille aiheutuva kohtuuton viihtyvyshaitta. (Lupamääräys 4)

Tutkimusten mukaan eläinsuojien aiheuttamiin hajuhaittoihin vaikuttaa olennaisesti mm. rehujen valkuaispitoisuus, joten ruokinnan optimoinnilla voidaan jossain määrin alentaa lietteeseen ja lantaan joutuvien tyyppiyhdisteiden määrää ja siten alentaa mm. haihtumiselle alttiina olevien ammoniakkiyhdisteiden määrää. Lannan sisältämien hajuhaittoja aiheuttavien kaasujen sekä kasvihuonekaasujen muodostumista ja haihtumista voidaan vähentää myös pitämällä eläinsuoja puhtaana ja viileänä. (Lupamääräys 5)

Lannan hyödyntämisellä lannoitteena pelloilla tarkoitetaan lannan käyttöä siten, että ei tapahdu ylilannoitusta eikä aiheudu siitä tai virheelliseen ajankohtaan suoritetusta levityksestä johtuvaa ravinteiden huuhtoutumisriskiä. Lannan hyödyntämiseen tarvittava peltoala on vähintään yksi peltohehtaari 1,3 lypsylehmää ja 11 alle puolivuotias-ta vasikkaa kohden. Vaatimus perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön sekä peltoviljelykasvien keskimääräiseen hehtaarikohtaiseen fosforilannoitustarpeeseen ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 29.6.2009 antaman ohjeen mukaisesti. Tilalla on käytettävissä lannan levitykseen omaa tai vuokrattua ja sopimuspeltoa noin 104 hehtaaria. Hakemuksen mukaisen eläinmäärän tuottaman lantamäärän hyödyntämiseen tarvitaan peltopinta-alaa vähintään 74 hehtaaria, joten käytettävissä oleva peltoala on riittävä hakemuksen mukaisessa eläinsuojassa syntyvän lantamäärän hyödyntämiseen.

Lannan käsittelyn ajankohtaa valitessa on tarpeen ottaa huomioon muun muassa tuulensuunta, jolla naapureille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää. Ammoniakin haihtumisen ja hajuhaittojen vähentämiseksi nitraattiasetuksen mukainen suositus on, että lanta muokataan peltoon neljän tunnin sisällä lannan levityksestä. (Lupamääräys 6)

Laiduntavien eläinten määrä ei saa ylittää laitumen maaperän ja kasvillisuuden kestävyyttä. Nurmesta vapailta paikoilta voi kulkeutua ympäristöön kiintoainetta ja sen mukana ravinteita. Kasvillisuuden säilyminen ehyenä ehkäisee myös pohjaveden pilaantumista. (Lupamääräys 7)

Kemikaalien, kuten torjunta- sekä pesuaineiden, varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon kunkin valmisteen käyttöturvallisuusohjeissa annetut määräykset. Haittaeläimiä, kuten rottia ja hiiriä, tulee tarvittaessa torjua rehuhygieniaan, yleiseen viihtyisyyteen sekä eläinsuojan rakenteisiin aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Maatalousmuovit ovat hyötykäyttökelpoista jätettä, joka on toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jätteiden avopoltto on kielletty, koska hallitsemattomassa poltossa

syntyy haitallisia savukaasuja. Toiminnanharjoittaja saa luovuttaa jätteet ainoastaan sellaiselle vastaanottajalle, jolla on riittävät edellytykset huolehtia jätehuollon järjestämisestä siten, ettei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittoja. Vaarallisten jätteiden (aikaisemmin ongelmajäte) toimittaminen niille tarkoitettuun käsittelyyn vähentää niiden aiheuttamia terveyteen sekä ympäristöön kohdistuvia riskejä. (Lupamääräys 8)

Polttoainesäiliön suojaukset ja tankkauspaikan tiiviys ehkäisevät maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Imeytysainetta käytetään öljyvahinkojen ensitorjunnassa ja siten estetään öljyvuodosta aiheutuvia enempiä haittoja. (Lupamääräys 9)

Toiminnanharjoittajien on oltava riittävästi selvillä toimintansa haitallisten ympäristövaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja seurattava ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä toimialallaan. Parasta käyttökelpoista tekniikkaa ovat mm. multaavan lannanlevittimen käyttö, säilörehun tekeminen esikuivattuna, lantavarastojen kattaminen ja valkuaisrehujen käytön optimointi kotieläinten ruokinnassa. Lannankäsittelymenetelmät kehittyvät ja niiden käyttöönotto voi tulla tilalla ajankohtaiseksi myöhemmin. Ympäristön kannalta parhaat käytännöt ehkäisevät kasvihuonekaasujen (hiilidioksidi, metaani ja dityppioksidi) syntymistä. (Lupamääräys 10)

Toiminnanharjoittajien on oltava riittävästi selvillä toimintansa riskeistä, niiden ympäristövaikutuksista ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ilmoitus tulee tehdä ainakin seuraavissa tilanteissa: polttoainesäiliön rikkoutuminen ja epidemia tai muu vastaava tapahtuma, jossa kuolee paljon eläimiä. (Lupamääräys 11)

Kirjanpito- ja raportointivelvoite on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viranomaisen voi seurata laitoksen toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista. Lannan vastaanottosopimuksien kirjaamisella ja raportoisella varmistetaan, että myös lannan vastaanottosopimuksen tehneet käsittelevät ja levittävät lantaa voimassa olevien säännösten mukaisesti. (Lupamääräys 12)

Toiminnanharjoittajien on ilmoitettava esimerkiksi toiminnan laajentamisesta tai tuotantosuunnan muuttamisesta ja muista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, kuten suunnitelmista muuttaa lannan varastointitapaa. Ilmoituksen perusteella viranomaisen arvioi, lisääntyvätkö toiminnan päästöt tai niiden vaikutukset ja edellyttääkö toiminnan muuttaminen uuden luvan hakemista. Toiminnan lopettaminen jälkeen tulee toimintaan liittyneet ympäristöriskit ja varastoidut jätteet on poistaa ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Lupamääräyksellä varmistetaan tiedonkulku viranomaiselle myös mainituissa tilanteissa. (Lupamääräys 13)

VASTAUS LAUSUNNOISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

ELY-keskus on lausunnossaan esittänyt, että luvan saajat tulee velvoittaa ottamaan vesistötarkkailunäytteet Kortteisenlammesta. Pieni osa luvan saajien peltoalasta sijaitsee Kortteisenlammen valuma-alueella. Peltoala on kasvipeitteistä, eikä sille levitetä lantaa. Toiminnasta ei tule sellaisia päästöjä, joiden vaikutuksia voitaisiin eläinsuojan ympäristöluvassa määrätä tarkkailtavaksi. Luvan saajien tulee yhdessä muiden toimijoiden kanssa osallistua toimintansa päästöjen vaikutusten osuudella vesistön yhteistarkkailuun, jos sellainen myöhemmin järjestetään Kortteisenlammella.

Muistutuksissa on esitetty, että lähikaivojen vedenlaatu voi heikentyä eläinsuojan laajennuksen myötä. Hakijat ovat muuttaneet rakennussuunnitelmaa siten, että tilakeskukseen ei rakenneta lisää lietesäiliöitä. Nykyinen toiminnanharjoittaja ei ole levittänyt lantaa eläinsuojan lähipelloille eikä aio levittää myöskään laajennuksen jälkeen. Eläinsuojan ja siihen liittyvien varastojen rakenteiden tulee olla tiiviitä, joten niistä ei tule valumia pohjaveteen. Ennalta arvioiden laajennetun eläinsuojan toiminnasta ei aiheudu kaivoveden pilaantumista.

Hajuhaittojen ehkäisemiseksi on annettu lannan käsittelyä ja eläinsuojan puhtaanapitoa koskevat lupamääräykset.

Eläinsuojan rakentaminen ei kuulu ympäristöluvanvaraiseen eläinsuojan toimintaan. Räjätystöistä ei ole annettu määräyksiä.

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja päätöksen perusteluissa.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Luvan voimassaolo

Tämä lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Uusi lupahakemus tulee jättää, jos toiminnan päästöt tai ympäristövaikutukset lisääntyvät olennaisesti.

Lupamääräysten tarkistaminen

Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on jätettävä 30.6.2029 mennessä. Hakemuksessa on esitettävä ainakin kuvaus sen hetkisestä toiminnasta, eläinmääristä, lannanlevitysalasta, parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä, energiatehokkuudesta ja arvio toiminnan ympäristövaikutuksista sekä muutoksista alueen maankäytössä.

Korvattava päätös

Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Nilsiän kaupungin ympäristölautakunnan valvontajaoston 21.12.2006 eläinsuojan toiminnalle antaman ympäristöluvan.

ASETUKSEN JA MUIDEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

Lannan varastoinnissa, käsittelyssä ja levityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetuksessa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) annettuja määräyksiä ja ohjeita.

Lantavarastojen ja -kourujen rakentamistekniikassa tulee noudattaa maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräyksissä ja -ohjeissa: Kotieläinrakennusten ympäristönhuolto, (MMM-RMO-C 4, 7.1.2001) annettuja ohjeita.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 28, 41–43, 45, 46, 55, 56, 76, 81, 83, 90, 96, 97, 100, 105 §

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 1, 5, 19, 30 §

Jätelaki (646/2011) 6, 8, 12, 13, 15, 72, 118, 119, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 7–9, 20 ja liite 4

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 2 310 euroa. Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Aluehallintoviraston maksuista vuosina 2014 ja 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) maksutaulukon mukaan hakemuksen mukaisen lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 4 620 euroa. Toiminnan olennaista muuttamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Annukka Ruotsalainen ja Tero Thureson

Jäljennös päätöksestä

Kuopion kaupunginhallitus

Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat (sähköisesti)

Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Ilmoittaminen kaupungin ilmoitustaululla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kuopion kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liite Valitusosoitus

Ahti Itkonen

Raili Pärjälä

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Ahti Itkonen ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Raili Pärjälä.

VALITUSOSOITUS

LIITE

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **18.7.2014**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli
postiosoite:	PL 50, 50101 Mikkeli
puhelin:	(vaihde) 029 501 6800
faksi:	015 760 0150
sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.